

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
Факультет фізичної терапії та ерготерапії
Кафедра фізичної терапії та ерготерапії

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Ерготерапія

галузь знань 22 – охорона здоров'я
спеціальність 227 – фізична терапія, ерготерапія

Робоча програма «Ерготерапія» для студентів магістрів
(назва навчальної дисципліни)

за напрямом підготовки 227 – фізична терапія, ерготерапія
„__” _____ року – __с.

Розробники: (вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Доктор медичних наук, професор Мазепа М.А.

Магістр фізичної терапії та ерготерапії, викладач Гавалко І.В.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри
ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ТА ЕРГОТЕРАПІЇ

Протокол від "2" вересня 2019 року № 2

Завідувач кафедри фізичної терапії та ерготерапії

“_” _____ року

(підпис)

_____(Коритко З.І.)
(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	галузь знань <u>22 – охорона здоров'я</u> (шифр і назва напряму підготовки)	Нормативна	
	спеціальність <u>227 – фізична терапія, ерготерапія</u> (шифр і назва спеціальності) (шифр і назва)		
Модулів – 1	Спеціальність (професійне спрямування): – ерготерапія	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1		2019-й	2020-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання <u>немає</u> (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 90			
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 1,5	Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр	Лекції	
		30 год.	
		Практичні	
		10 год.	
		Самостійна робота	
		50 год.	
		Індивідуальні завдання: год.	
Вид контролю: іспит			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «ЕРГОТЕРАПІЯ» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістра 227. Фізична терапія та ерготерапія.

Програма має прикладну спрямованість. Базується на інноваційних ідеях, поняттях, парадигмах, концепціях, теоріях та інших результатах сучасних наукових досліджень з проектування та використання спеціальних технологій, базується на даних науково-доказової медицини та практики у сфері фізичної терапії та ерготерапії, зокрема в ерготерапії, у межах яких можлива подальша професійна та наукова кар'єра.

Програма узгоджується з вимогам кваліфікаційних характеристик для посади «ерготерапевт» (Наказ МОЗ України від 13.12.2018 №2331); підтримки МОН щодо тривалості освітньої програми «Ерготерапія» 1 рік 9 місяців (лист МОН від 24.06.2019 р. № 1/11-5803).

Предметом вивчення навчальної дисципліни є методи відновлення активної життєдіяльності людини, що використовується при порушеннях трудової, соціальної активності та здатності по догляду за собою.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна тісно пов'язана із іншими науками медико-біологічного циклу: анатомією, фізіологією, патологічною анатомією, патологічною фізіологією, пропедевтикою та семіотикою внутрішніх захворювань, психологією, біомеханікою, а також з предметами фізичний менеджмент при порушенні діяльності ОРА, дихальної системи, в неврології, нетрадиційними методами фізичної терапії та фітотерапії, .

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. **Метою** викладання предмету «Ерготерапія» є надання студентам сучасних теоретичних знань з відновлення активної життєдіяльності людини, що використовується при порушеннях трудової, соціальної активності та здатності по догляду за собою, навчити студентів володіти ерготерапевтичними методами відновлення та формування практичних вмінь з застосування ерготерапії у системі комплексної реабілітації при різних захворюваннях та порушеннях систем організму;

1.2. Основними **завданнями** вивчення навчальної дисципліни є:

1. Засвоїти основні поняття ерготерапії та їх місце у системі реабілітаційної допомоги неповносправним.
2. Оволодіти здатністю визначати проблеми фізичної, когнітивної, психо-емоційної сфер, обмежень заняттєвої участі пацієнта використовуючи стандартизовані та нестандартизовані інструменти оцінки, прогнозувати результати та планувати терапію відповідно до МКФ.

3. Оволодіти здатністю визначати доцільність проведення заходів ерготерапії, здійснювати скринінг та клієнтоцентричне оцінювання окремої особи, групи людей, формулювати та документувати цілі програми ерготерапії або складових індивідуальної програми реабілітації.
4. Оволодіти здатністю підбирати та адаптовувати технічні та допоміжні засоби пересування та самообслуговування, призначати, моделювати, виготовляти індивідуальні ортези для відновлення функції верхньої кінцівки з метою розширення функціональної самостійності клієнта у побуті, участі у дозвіллі (грі) та продуктивній (навчальній) діяльності.
5. Оволодіти здатністю розуміти, пояснювати та використовувати знання законодавства у сферах систем охорони здоров'я, соціальної політики і соціального захисту, прав осіб з обмеженнями життєдіяльності з метою збільшення заняттєвої участі та інтеграції пацієнта/клієнта у суспільство.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні **знати:**

- визначення ерготерапії; походження ерготерапії; сучасну парадигму ерготерапії, відмінності ерготерапії від трудотерапії та від фізичної терапії; принципи ерготерапії; поняття активності та участі;
- патогенез, клініку, етіологію захворювань осіб різних вікових груп;
- структуру та сновоположні принципи МКФ;
- методи обстеження стану функціональних систем організму та дослідження основних аспектів життя на основі МКФ ;
- принципи підбору методів впливу ерготерапії, основні допоміжні засоби та інвентар, що використовуються при проведенні ерготерапії, підбір технічних засобів та засобів пересування;
- особливості застосування допоміжних засобів ерготерапії при різних захворюваннях та порушеннях;
- особливості застосування різних форм ерготерапії у педіатрії, геріатрії, неврології, психіатрії, хірургії;
- особливості проведення занять з ерготерапії для людей із захворюваннями та порушеннями серцево-судинної, дихальної систем та опорно-рухового апарату;

вміти:

- Провести загальне та спеціальне обстеження для оцінки стану органів та систем організму.
- Оцінити можливості пацієнта перед проведенням ерготерапії враховуючи чинники навколишнього середовища.

- Враховуючи запит пацієнта складати програму занять з ерготерапії та визначати очікуваний результат впливу з використанням спеціальних прийомів, засобів та методів.
- Правильно підбирати необхідні шкали, опитувальники, методи спостереження для оцінки обмежень пацієнтів з різними порушеннями.
- Мотивувати та заохочувати пацієнтів до занять.
- Облаштовувати навколишнє середовище пацієнтів для полегшення їх соціального життя (вдома, на роботі).
- Працювати спільно з мультидисциплінарною командою.

Програмний матеріал вивчається у формі лекцій, на практичних та семінарських заняттях та самостійній роботі.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 години/3 кредити ECTS.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема та короткий зміст лекцій

Тема 1. Ерготерапія – нова спеціальність в Україні. Історія розвитку ерготерапії. 2 год.

Визначення ерготерапії. Мета і завдання ерготерапії. Характеристика ерготерапії як галузі професійної діяльності. Напрямки діяльності ерготерапевта. Роль ерготерапевта в реабілітаційному процесі. Вітчизняні та міжнародні організації ерготерапевтів. Зародження ерготерапії. . Основоположники професії. Філософія ерготерапії. Основні етапи розвитку парадигми в ерготерапії. Сучасна парадигма ерготерапії. Про особистість. Про довілля.

Тема 2. Етапи ерготерапевтичного втручання. Інструменти ерготерапії. 4 год.

Умови успішного ерготерапевтичного втручання. Цілеспрямований характер ерготерапевтичного процесу. Особистісно-орієнтований підхід до надання ерготерапевтичної допомоги. Активна діяльність людини в процесі сприйняття і засвоєння матеріалу. Позитивна мотивація діяльності. Максимальна наочність ерготерапевтичних занять. Взаємодія фахівця з родичами пацієнта. Діагностика, Визначення цілей і завдань. Складання програми ерготерапевтичного втручання. Проведення ерготерапевтичних заходів. Оцінка ефективності проведеного ерготерапевтичного втручання і при необхідності внесення коректив до плану.

Інструменти ерготерапії: довілля; ерготерапевт; процес навчання; цілеспрямована активність; аналіз та синтез активності; групова активність.

Тема 3. Міжнародна класифікація функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я (МКФ) як ключ до розуміння філософії реабілітації. 4 год.

Загальні положення МКФ. Основні принципи МКФ. Визначення. Клінічні приклади кодування за МКФ. Поняття «активності» і «участі» в МКФ. Трудовий компонент реабілітаційного потенціалу інваліда з урахуванням положень МКФ: поняття,

принципи формування, зміст та структура. Розділ 1: Класифікація активності і участі, навчання і застосування знань. Розділ 2. Загальні завдання і вимоги. Розділ 3. Спілкування. Розділ 4. Мобільність. Розділ 5. Самообслуговування. Розділ 6. Побутова життя. Розділ 7. Міжособистісна взаємодія і відносини. Розділ 8. Головні сфери життя. Розділ 9. Життя в спільнотах.

Тема 4. Етичний кодекс ерготерапевта. 2 год.

Ерготерапія як професія. Цілі професії. філософське обґрунтування ерготерапії. Завдання професії. Обовязки ерготерапевта у програмі ерготерапії, орієнтованої на пацієнта. Права інших залучених сторін. Права пацієнта. Права утриманців і родичів пацієнтів. Права громадськості. Права колег та інших професійних груп. Етичні правила проведення досліджень. Етичні конфлікти в повсякденній практиці ерготерапевта

Тема 5. Функціональні обовязки членів мультидисциплінарної бригади. 2 год.

Обовязки ерготерапевта. Соціальна робота. Трудотерапія. Мультидисциплінарна бригада: склад, розподіл обовязків, пацієнтоцентричність, емпатія.

Тема 6. Ергономіка у ерготерапії. 2 год.

Загальні поняття про ергономіку. Принципи універсального середовища (універсального дизайну). Ергономіка у ерготерапії. Головні принципи переміщення людини (параметри ергономіки).

Тема 7. Ерготерапія у неврології. 4 год.

Ерготерапія в реабілітації хворих після перенесеного ішемічного інсульту. Оцінка факторів, які впливають на повсякденні види діяльності. Методи та / або підходи, обрані для терапевтичного втручання. Оцінка порушень життєдіяльності людини. Методи оцінки функцій у хворого після перенесеного інсульту. Визначення цілей у фізичній терапії у SMART-форматі. Ерготерапія включає деякі чи всі реабілітаційні втручання.

Тема 8. Ерготерапевтичне оцінювання пацієнтів із порушенням когнітивних функцій. 2 год.

Поняття про когнітивні порушення, когнітивна реабілітація. Принципи та фактори, що впливають на обстеження когнітивних функцій. Методи обстеження. Тести. Шкали.

Тема 9. Мета, завдання програми і етапи ерготерапевтичного втручання при ДЦП. 4 год.

Мета та завдання; цілеспрямована функціональна терапія; основа формулювань смарт цілей, завдання ерготерапії щодо інструментальної активності, повсякденного життя ; завдання ерготерапії щодо формування навичок та досвіду у сферах занятьевої активності; заняття з батьками; корекція середовища проживання дитини.

Тема 10. Ерготерапія в геріартрії . 4 год.

Загальні відомості про реабілітацію осіб похилого віку. Ерготерапія у осіб похилого віку. Профілактика падінь у осіб похилого віку. Оцінка ступеня ризику падіння

Основні напрямки реабілітації людей похилого віку та неповносправних осіб. Етапи ерготерапевтичного втручання.

4. Теми лекційних занять

№ п/п	Назва теми	К-сть год
1.	Ерготерапія – нова спеціальність в Україні. Історія розвитку ерготерапії.	2
2.	Етапи ерготерапевтичного втручання. Інструменти ерготерапії	2
3.	Міжнародна класифікація функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я (МКФ) як ключ до розуміння філософії реабілітації	4
4.	Етичний кодекс ерготерапевта.	2
5.	Функціональні обов'язки членів мультидисциплінарної бригади	2
6.	Ергономіка у ерготерапії	4
7.	Ерготерапія у неврології	4
	Ерготерапевтичне оцінювання пацієнтів із порушенням когнітивних функцій.	2
9.	Мета, завдання програми і етапи ерготерапевтичного втручання при ДЦП.	4
10.	Ерготерапія в геріатрії .	4
	Разом	30

5. Теми практичних занять

№ п/п	Назва теми	К-сть год
1	Обстеження великої моторики	2
2	Обстеження дрібної моторики	2
3	Обстеження когнітивних функцій	2
4	Підбір технічних засобів.	2
5	Ерготерапія при певних порушеннях	2
	Разом	10

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Області застосування ерготерапії: самообслуговування та догляд за собою, трудова діяльність, проведення дозвілля та відпочинку.	4
2.	Втручання ерготерапевта у життєдіяльність пацієнта: запит пацієнта та мета цього втручання; втручання на навколишнє середовище або адаптація довкілля; втручання, спрямоване на активність.	4
3.	Обстеження, оцінювання та тестування окремих пацієнтів/клієнтів або груп; визначення причини та рівня обмеження життєдіяльності; оцінка активності та участі особи.	2
4.	Методологія та зміст ерготерапевтичних обстежень, принципи командної роботи. Визначення реабілітаційних цілей з урахуванням думки пацієнта.	4
5.	На основі результатів ерготерапевтичного обстеження здійснення вибору обладнання і технології підтримки для підвищення функціональної незалежності та соціально-побутової адаптації пацієнта	4
6.	Методологічні та практичні засади застосування Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ).	8
7.	Стандартизовані методи оцінки активності та участі, напрямку та ступеня впливу контекстових факторів, методика здійснення заняттєвого аналізу.	4
8.	Надання консультації родичам та опікунам конкретного пацієнта щодо виявлених порушень і шляхів досягнення особами з обмеженими фізичними, когнітивними та емоційними можливостями максимальної незалежності і нормального рівня здоров'я.	4
9.	Правила використання технічних засобів реабілітації та обладнання кабінетів ерготерапії та інших спеціалізованих реабілітаційних приміщень закладів охорони здоров'я,	4

	навчальних кабінетів, класів, спортивних та ігрових залів, спеціалізованих приміщень, які створено для реабілітаційної та корекційної роботи.	
10.	Реабілітаційний пакет «Медична реабілітація/абілітація немовлят, які народились передчасно та/або хворими, упродовж перших трьох років життя». Вимоги до обладнання залу ерготерапії.	2
11.	Реабілітаційний пакет «Медична реабілітація дорослих та дітей від трьох років з ураженням скелетно-м'язової системи». Вимоги до обладнання залу ерготерапії.	2
12.	Реабілітаційний пакет «Медична реабілітація дорослих та дітей від трьох років з ураженням нервової системи». Вимоги до обладнання залу ерготерапії.	2
13.	Сучасні досягнення науки та практики у відповідних галузях реабілітації та абілітації, інноваційні технології у ерготерапії	2
14.	Чинне законодавство України про охорону здоров'я, реабілітацію, освіту, соціальний захист, права осіб з інвалідністю та нормативно-правові акти, що визначають діяльність органів управління та закладів охорони здоров'я, реабілітації, освіти, соціального захисту.	2
	Разом	50

7. Індивідуальні завдання студентам що займаються за індивідуальним графіком.

Теми лекцій.

Теми самостійних робіт

8. Методи навчання

Словесні (лекції, пояснення, інструктаж), наочні (ілюстрації, демонстрація, спостереження).

9. Методи контролю

Усне опитування, виконання завдань практичних занять, тестові контрольні та самостійні роботи.

Політика оцінювання

Політика щодо відвідування:

- відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали;
- за наявності об'єктивних причин (напр.: хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із керівником курсу.

Політика щодо академічної доброчесності:

- списування під час контрольних робіт і складання заліків, іспитів та інших контрольних форм перевірки заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів);
- мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час підготовки практичних завдань в процесі заняття.

Умови допуску до підсумкового контролю:

- відвідування (або відпрацювання) усіх занять;
- наявність конспекту лекції чи самопідготовки;
- активна участь у практичних заняттях (відповіді на запитання, доповнення);
- вчасне виконання домашніх завдань з самостійної роботи;
- складання підсумкових тестів та практичних завдань за змістовним модулем.

Умови щодо дедлайнів та перескладання:

- роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів);
- перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (напр.: хвороба, участь у змаганнях, конференціях тощо) і оцінюється без зниження оцінки.

Критерії оцінювання

Форма підсумкового контролю успішності навчання – екзамен (III семестр – денна форма навчання)

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять в усній та письмовій формах.

1. Виконання завдань практичних занять - **усно**.
2. Контрольна робота (перевірка завдань для самостійної роботи, перевірка матеріалів самопідготовки) – **письмово та усно**.

Засоби діагностики успішності навчання – **залік**. Мінімальна сума для здачі заліку **61 бал**.

Теоретична частина заліку включає письмове контрольне опитування за результатами лекційного курсу та самостійного опрацювання визначених тем. Максимально студент за цю частину може отримати 100% загальної оцінки. В цей показник включено також результат відвідування практичних занять (10 балів відвідування).

Критерії оцінювання

1. За присутність на практичному 2 годинному занятті - 1 бал.

Оцінюється:

10 балів - загально можлива кількість набраних балів у I семестрі.

8 балів - загально можлива кількість набраних балів у I семестрі.

2. Контрольна роботи (КР).

Оцінюється:

20 балів - за контрольну роботу, відповіді на 100% запитань

15 балів – відповіді на 75% запитань

10 балів - відповіді на 50% запитань

5 балів - відповіді на 25% запитань

0 балів – жодної вірної відповіді

3. Оцінювання рефератів

Максимальна кількість балів за реферат – 10 балів. При оцінюванні використовуються наступні критерії:

- 1) наявність всіх необхідних складових реферату (план, вступ, основна частина, висновки, список літератури) – 2 бали
- 2) повнота розкритого матеріалу – 2 бали;
- 3) чіткість викладання та наявність логічного зв'язку між складовими реферату (розділами та пунктами) – 2 бали;
- 4) кількісна і якісна сторона опрацьованих літературних джерел – 2 бали;
- 5) грамотність оформлення – 2 бали;

Розподіл балів, які отримують студенти

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЕСТ8	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	B	задовільно	
61-67	E		
35-60	F_x	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Екзамен студент отримує на підставі результатів виконання ним усіх видів робіт на практичних заняттях та контрольних замірів протягом семестру.

10. Методичне забезпечення

1. Табличний фонд.
2. Мультимедійне забезпечення.

Рекомендована література

Основна:

1. Антонова Л.В., Ключкова Е.В. Физическая терапия и эрготерапия. В кн.: «Адаптивная физическая культура в работе с детьми, имеющими нарушения опорно-двигательного аппарата (при заболевании детским церебральным параличом). Методическое пособие». Под редакцией А.А.Потапчук. СПб, СПбГАФК им. П.Ф.Лесгафта, 2003.
2. Багрій І.П. Заняттєва терапія як вид професійної діяльності. Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2014. - №1. – С. 158-166.
3. Багрій І.П. Теоретичне осмислення поняття «занятості» у заняттєвій терапії//Теоретичні та практичні аспекти розвитку педагогіки та психології: збірник тез наукових робіт учасників міжнародної науково-практичної конференції (м.Львів, 14-15 червня 2013 року) – Львів: ГО «Львівська педагогічна спільнота», 2013. – С. 109-112.
4. Дубинина ТВ, Сухарева МЛ, Эрдес ШФ. Эрготерапия в ревматологии. Научно-практическая ревматология. 2014;52(1):85–90.
5. Ключкова Е.В., Мальцев С.Б. Физическая терапия и эрготерапия как новые специальности для Республики Таджикистан. Методическое пособие. Душанбе, 2010. – 46 с.
6. Ковальчук В. В., Скоромец А. А. Факторы, влияющие на качество жизни пациентов после инсульта. – Санкт-Петербург.
7. Коритко З. Загальна фізіологія : навч. посіб. для ін-тів фіз. культури / З. Коритко, Є. Голубій. – Львів, 2002. – 142 с.
8. Кущенко ОО. Вплив ерготерапії на рівень самообслуговування дітей з церебральним паралічем. Слобожанський науково-спортивний вісник. 2018; 3(65):35-41.
9. Лесков В.О. Соціально-психологічна реабілітація військовослужбовців із районів ввійськових конфліктів. Автореф. дис. –Хмельницький, 2008.
10. Мазепа М. А. Использование принципов доказательной медицины в практике физической терапии и эрготерапии // Здоровье для всех : материалы VII Междунар. науч.-практ. конф. – Пинск : ПолесГУ, 2017. – С. 147–152.
11. Мазепа М. Проблеми і перспективи використання методів фізичної терапії та ерготерапії в ревматології / Марія Мазепа, Ольга Купріненко // Фізична

- активність і якість життя людини : зб. тез доп. II Міжнар. наук.-практ. конф. – Луцьк, 2018. – С. 64.
12. Мазепа М. Сучасна парадигма ерготерапії / Марія Мазепа // Вісник Прикарпатського університету. Серія: Фізична культура. – 2017. – Вип. 25/26. – С. 174–180.
  13. Мальцева М.Н., Шмонин А.А., Мельникова Е.В., Г.Е.Иванова. Эрготерапия в реабилитации неврологических пациентов. *Consilium Medicum. Consilium Medicum.* (Прил.) 2016; 13: 59-60
  14. Мальцева М.Н., Шмонин А.А. Эрготерапия в социальной и медицинской реабилитации. Непрерывное образование взрослых. Материалы международного форума. Под ред. В.В.Беличенко, С.В.Кривых. СПб: ИННОВА, 2015; с. 331–9. / Mal'tseva M.N., Shmonin A.A. Ergoterapiia v sotsial'noi i meditsinskoj reabilitatsii. Nopreryvnoe obrazovanie vzroslykh. Materialy mezhdunarodnogo foruma. Pod red. V.V.Belichenko, S.V.Krivykh. SPb: INNOVA, 2015; s. 331–9. [in Russian]
  15. Медико-біологічні основи фізичної терапії, ерготерапії ("Нормальна анатомія" та "Нормальна фізіологія") : навч. посіб. / Мирослава Гриньків, Тетяна Куцериб, Станіслав Крась, Софія Маєвська, Федір Музика. – Львів : ЛДУФК, 2019. – 146 с.
  16. Международная классификация функционирования, ограниченный жизнедеятельности и здоровья (МКФ) Полная финальная версия. <http://www3.who.int/icf/icftemplate.cfm>
  17. Методические рекомендации по проведению практических занятий по дисциплине «Эрготерапевтические средства»: / Е.Е. Лебедь-Великанова – Пинск: ПолесГУ, 2014. – 32с.
  18. Физическая терапия и эрготерапия как новые для России специальности (современные подходы в реабилитации)/ Сост. Е. В. Ключкова.- СПб.: Санкт-Петербургский институт раннего вмешательства, 2003.- 24 с.
  19. Швесткова Ольга, Свещена Катерина Ерготерапія Підручник для студентів бакалаврського напрямку підготовки «Ерготерапія» на 1-у медичному факультеті Карлового університету

Допоміжна:

20. Bureck W, Illgner U. Handergotherapy for rheumatic diseases and the special importance of hand surgery. *Z Rheumatol Rev* 2014; 73 (5): 424–30, 432–3. doi: 10.1007/s00393-013-1342-3. 65-8.
21. Cott C., Finch E., Gasner D., Yoshida K., Thomas S., Verrier M. The Movement Continuum Theory of Physical Therapy // *Physiotherapy Canada*. 1995. Vol. 47 No. 2. pp. 87–95.
22. Department of National Health and Welfare & Canadian Association of Occupational Therapists. (1986). *Intervention guidelines for the client-centred practice of occupational therapy (H39-100/1986E)*. Ottawa, ON: Department of National Health and Welfare.

23. Doody, C., McAteer, M. (2002): Clinical Reasoning of Expert and Novice Physiotherapists in an Outpatient Orthopedic Setting, *Physiotherapy*, 88, 5, 258-268.
24. Engel JM. Physiotherapy and ergotherapy are indispensable. Concrete prescription of remedies – without recourse. *Z Rheumatol* 2012; 71 (5): 369–80. doi: 10.1007/s00393-011-083.
25. Guralnick, M. J. Interdisciplinary Clinical Assessment of Young Children with Developmental Disabilities. Baltimore: Paul H. Brookers Publishing Co., Inc., 2000.
26. Heiman, T (2002). Parents of children with disabilities: Resilience, coping and future expectations. *Journal of Developmental and Physical Disabilities*, 14 (2), 159-171
27. Physiotherapy for Respiratory and Cardiac Problems. (ed. by Pryor J.A., Webber B.A.), Edinburgh: Churchill Livingstone, 1998.
28. Price, S. Occupational therapy in childhood. Philadelphia, Whurr Publishers Ltd. 2002
29. Semmler, J.C. Early Occupational Therapy Intervention. Neonates to Three Years. Gaithersburg: Aspen Publishers, Inc., 1990.
30. Strong, S., Rigby, P., Stewart, D., Law, M., Letts, L., Cooper, BB. (1998). Application of the person-environment occupation model: a practical tool. *Canadian Journal of Occupational Therapy* 66 (3), 122-132
31. Wilson Howle, J. M. .Cerebral Palsy. Ch.2 Decision Making in Pediatric Neurological Physical Therapy, edited by Campbell, S.K., 1999.
32. Youngblood, N., Hines, J.(1992). The influence of the family's perception of disability on rehabilitation process. *Rehabilitation Nursing*, 17 (6), 323- 326.

Інформаційні ресурси інтернет:

1. Електронний каталог ЛДУФК імені Івана Боберського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://3w.ldufk.edu.ua/>
2. Електронний репозитарій ЛДУФК імені Івана Боберського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/>
3. <http://altreabel.by/ergotherapy/ergo.php>
4. [http://www.e-reading.by/bookreader.php/87218/Krasnova%2C_Belyanskaya -
Reabilitaciya_posle_insul%27ta.html#label65](http://www.e-reading.by/bookreader.php/87218/Krasnova%2C_Belyanskaya_-_Reabilitaciya_posle_insul%27ta.html#label65)
5. <http://www.insult-klinika.com.ua/vosstanovitelnoe-lechenie>
6. <http://www.kp.ru/guide/iergoterapija.html>
7. <http://www.sovsport.ru/digest/kak-prokhodit-reabilitatsija.html>

11. Екзаменаційні вимоги

1. Дати визначення ерготерапії. Мета і завдання, принципи ерготерапії.
2. В чому полягають відмінності ерготерапії від працетерапії та від фізичної терапії? Сучасну парадигма ерготерапії.
3. Характеристика ерготерапії як галузі професійної діяльності.

4. Напрямки діяльності ерготерапевта. Роль ерготерапевта в реабілітаційному процесі.
5. Умови успішного ерготерапевтичного втручання.
6. Що таке цілеспрямований характер ерготерапевтичного процесу.
7. В чому полягає особистісно-орієнтований підхід до надання ерготерапевтичної допомоги.
8. Активна діяльність людини в процесі сприйняття і засвоєння матеріалу.
9. Позитивна мотивація діяльності.
10. Максимальна наочність ерготерапевтичних занять.
11. Взаємодія фахівця з родичами пацієнта.
12. Діагностика, Визначення цілей і завдань.
13. Складання програми ерготерапевтичного втручання.
14. Проведення ерготерапевтичних заходів.
15. Оцінка ефективності проведеного ерготерапевтичного втручання і при необхідності внесення коректив до плану.
16. Інструменти ерготерапії: довкілля; ерготерапевт; процес навчання; цілеспрямована активність; аналіз та синтез активності; групова активність.
17. Области застосування ерготерапії: самообслуговування та догляд за собою, трудова діяльність, проведення дозвілля та відпочинку; принципи окупаційної терапії
18. Втручання ерготерапевта у життєдіяльність пацієнта; запит пацієнта та мета цього втручання; втручання на навколишнє середовище або адаптація довкілля; втручання, спрямоване на активність.
19. Обстеження, оцінювання та тестування окремих пацієнтів/клієнтів або груп; визначення причини та рівня обмеження життєдіяльності на основі обстеження структур і функцій організму
20. Оцінка активності та участі особи, напрямок та ступінь впливу контекстових факторів на її заняттєву активність та участь.
21. Методологічні та практичні засади застосування Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) у ерготерапії
22. Доменна структура МКФ - функції і структури організму, активність і участь, контекстові чинники.
23. Визначення: функції організму, структури організму, порушення, домен.
24. Трудовий компонент реабілітаційного потенціалу інваліда з урахуванням положень МКФ: поняття, принципи формування, зміст та структура
25. Принципи МКФ: універсальність, утилітарність, нейтральність.
26. Принципи МКФ: достовірність, валідність, порівнянність, акцент на позитивних аспектах, взаємодія з факторами навколишнього середовища, інтерактивність.
27. Класифікація активності і участі, навчання і застосування знань.
28. Спілкування та мобільність.
29. Самообслуговування та побутове життя.
30. Міжособистісна взаємодія і відносини.
31. Головні сфери життя, життя в спільнотах.

32. Стандартизовані методи оцінки активності та участі, напрямку та ступеня впливу контекстових факторів.
33. Методика здійснення заняттєвого аналізу.
34. Кодування конкретних клінічних випадків за МКФ.
35. Надання консультації родичам та опікунам конкретного пацієнта щодо виявлених порушень і шляхів досягнення особами з обмеженими фізичними, когнітивними та емоційними можливостями максимальної незалежності і нормального рівня здоров'я.
36. Загальні поняття про ергономіку.
37. Принципи універсального середовища (універсального дизайну).
38. Ергономіка у ерготерапії.
39. Головні принципи переміщення людини (параметри ергономіки):
40. Функціональні обов'язки членів мультидисциплінарної бригади
41. Загальні відомості про реабілітацію осіб похилого віку.
42. Ерготерапія у осіб похилого віку: мета та завдання.
43. Профілактика падінь у осіб похилого віку.
44. Оцінка ступеня ризику падіння.
45. Профілактика падінь і травм.
46. Основні напрямки реабілітації людей похилого віку та неповносправних осіб.
47. Етапи ерготерапевтичного втручання у осіб похилого віку.
48. Шкали оцінки рівня функціонування у осіб похилого віку.
49. Базальна стимуляція. Метод базальної стимуляції по А. Фреліха.
50. Сенсорна інтеграція. Концепція сенсорної інтеграції по Д. Айрес.
51. Діагностика дисфункції сенсорної інтеграції.
52. Бобат-концепція. Концепція нейрофізіологічного руху по К. Бобат і Б. Бобат.
53. Завданнями ерготерапії та її види при відновлювальному лікуванні постінсультних хворих.
54. Практика ерготерапевта у хворих після перенесеного інсульту на основі МКФ: шкали оцінювання, визначення цілей у у SMART-форматі.
55. Роль ерготерапевта у максимальному відновленні рухових функцій.
56. Роль ерготерапевта у адаптації пацієнта до звичного життя здорової людині
57. Допомога ерготерапевта стати самостійним, соціально пристосованим і незалежним у побуті.
58. Загальні рекомендації по організації взаємодії з дітьми
59. Мета і завдання втручання ерготерапевта при ДЦП.
60. Програми і етапи ерготерапевтичного втручання при ДЦП.